# Μονολόγων συνέχεια

## Σάββας Πατσαλίδης



**Συνεχίζω με τους "Μονολόγους 2003", λέγοντας ότι έπρεπε να βρεθούν τρόποι ώστε να παρουσιαστούν όλοι (σύνολο 24) στο Δημοτικό Θέατρο Καλαμαριάς κι όχι μόνο πέντε.**

Θα καταλάβαινα αυτή την επιλεκτική μεθόδευση, εάν οικονομικά είχε τον αποκλειστικό λόγο κάποιος ιδιωτικός ή τοπικός φορέας. Από τη στιγμή, όμως, που, απ' ό,τι γνωρίζουμε, πίσω από το εγχείρημα ήταν το Υπουργείο Πολιτισμού, θα έπρεπε να δοθεί η ευκαιρία να τους δουν και θεατρόφοιλοι εκτός Αθηνών, για να έχουν στο κάτω-κάτω άποψη για το πώς υλοποιείται το πολυσυζητημένο όραμα της πολιτιστικής Ολυμπιάδας. Αυτό ως γενική παρατήρηση. Όσο για τους πέντε που έφτασαν μέχρι εδώ, έχουμε και λέμε:

Γιατί να έχουμε ένα μονόλογο των 25' ή των 30' κάθε βράδυ, τη στιγμή που κάλλιστα θα μπορούσαν να παρουσιαστούν δύο και τρεις μαζί, οπότε και περισσότερες παραστάσεις θα γίνονταν και περισσότερος κόσμος θα τις έβλεπε;

Δεύτερη απορία. Γιατί αυτή η κραυγαλέα απουσία νέων ηθοποιών—κι όχι μόνο από τις πέντε "θεσσαλονικώτικες" επιλογές; Τα νιάτα επικοινωνούν μέσα από άλλους κώδικες, που θ' άξιζε να δούμε και ν' αξιολογήσουμε, έχοντας παραδίπλα και το παράδειγμα των άξιων εκπροσώπων μιας παλαιότερης γενιάς. Μήπως αυτό να εξηγεί και την αισθητή απουσία θεατών νεαρής ηλικίας από το Δημοτικό Θέατρο Καλαμαριάς;

Τρίτη απορία: Πού ήταν η σκηνοθεσία, η φαντασία, η ευρηματικότητα, η φρεσκάδα, η τόλμη; Το να λέμε ότι δοξολογούμε τον ηθοποιό και τον λόγο του, δεν σημαίνει ότι όλα τ' άλλα δεν έχουν το ειδικό τους βάρος.

Τέταρτη απορία: Γιατί αυτή η μουχλιασμένη χρήση της τεχνολογίας; Αφού θα τη χρησιμοποιούσαν, τουλάχιστον γιατί δεν κοίταξαν (οι σκηνοθέτες, εννοώ) να ενημερωθούν γύρω από τις δυνατότητες της διαδραστικής επικοινωνίας, ώστε να είναι πιο πρωτότυπη και ουσιαστική η σχέση του ηθοποιού με τις αόρατες εικόνες του ιδιωτικού του θεάτρου; Δεν είναι ό,τι καλύτερο σε μία μη γραμμική αφήγηση να χρησιμοποιούνται γραμμικά μέσα, γιατί έτσι εγκλωβίζονται τα δρώμενα σε σχέσεις στατικές και προβλέψιμες.

Και ένα πιο γενικό σχόλιο-απορία. Γιατί αυτή η αποκλειστική προσήλωση στον δυτικό θεατρικό κανόνα; Πάνε κάποια χρόνια τώρα που και η θεατρική "περιφέρεια" (θρησκευτική, φυλετική, πολιτιστική κ.λπ) έχει να επιδείξει εξαιρετικά δείγματα μονολογούντων (κι όχι μόνο) χαρακτήρων. Θ' άξιζε να πάρουμε μία μικρή γεύση, για να γίνουν και οι αναγκαίες συγκρίσεις.

Και για τις ερμηνείες, τα εξής. Πρώτη η Βέρα Ζαβιτσιάνου με το έργο της Λούλας Αναγνωστάκη, "**Ο ουρανός κατακόκκινος**", σε μία ισχνή σκηνική εμφάνιση (βλ. σχόλιο περασμένης εβδομάδας), για ν' ακολουθήσει αμέσως μετά η Αντιγόνη Βαλάκου, με το "**Μυστήριο**", όπου η Μ. Λυμπεράκη, εκκινώντας από τα γεγονότα του Πολυτεχνείου, αποπειράται επί ματαίω να "παντρέψει" τον μύθο με το ιστορικό γίγνεσθαι. Η Βαλάκου, εκεί όπου καταφέρνει να σηκωθεί πάνω από το φλύαρο κείμενο της Λυμπεράκη, προδίδει ψυχοσυναισθηματική πληρότητα. Γενικά, δεν έδειξε να πιστεύει στον ρόλο της. Τα πολλά σαρδάμ, όπως και τα μελοδραματικά και κλισαρισμένα κρεσέντι, λειτούργησαν αρνητικά. Η σκηνοθεσία του Κοραή Δαμάτη αδιάφορη.

Η Ν. Αγγελίδου είχε ν' αντιμετωπίσει ένα μονόλογο ("**Η αναχώρηση"**, του Α. Δωριάδη) που της ζητούσε να επικοινωνήσει τα συναισθήματά της αποκλειστικά μέσα από τη γλώσσα του σώματος. Δύσκολο εγχείρημα, που μόνο σε ορισμένες (λίγες) περιπτώσεις "έγραψε" στην πλατεία. Η σκηνοθεσία της Μ. Κάλμπαρη.

Και στη "**Μπράχαινα**", του Δημήτρη Παπαχρήστου, πρωταγωνιστεί το γυναικείο σώμα που προσπαθεί, διά της αφήγησης, να επανακτήσει το διαλυμένο "εγώ" του. Το πρόβλημα του συγγραφέα είναι ότι, ενώ θέλει να μιλήσει για την υποταγμένη σωματικότητα της γυναίκας, δεν γνωρίζει πώς να τη βγάλει μέσα από το πλέγμα που ο ίδιος υφαίνει, καταδικάζοντάς την σ' ένα τετριμμένο και φλύαρο εξόδιο-σούπα (της μοναξιάς). Η Ε. Κοταμανίδου, χωρίς σοβαρή κειμενική πυξίδα, κινήθηκε με βάση το ένστικτό της και απλώς στάθηκε στο σανίδι με αξιοπρέπεια. Από κει και πέρα, τίποτε το ιδιαίτερο.

Τελευταίο και μακράν το καλύτερο, το απολαυστικότατο και σπινθηροβόλο "**Η κοκόνα η Μαρώ**"—κεφάλαιο από το μυθιστόρημα του Νάνου Βαλαωρίτη, "**Τα σπασμένα χέρια της Αφροδίτης της Μήλου**"—με μία Μάγια Λυμπεροπούλου εξόχως θεατρική και απαστράπτουσα, να βυθίζεται με άνεση σ' ένα διακειμενικό και διαπολιτισμικό κολάζ και ν' ανασύρει (και κατά βούληση να διασύρει) τους πάντες, από τον Κοραή

μέχρι τον Εγγονόπουλο. Ένα σώμα στην επιφάνεια του οποίου αναστενάζει όλο το έθνος, και η πλατεία δικαίως χειροκροτεί.

Και για να κλείνουμε. Η ιδέα με τους μονολόγους καλή, όμως λειψή. Θα ήταν πιο ολοκληρωμένη εάν έδειχνε μεγαλύτερη γενναιοδωρία και σε παραδόσεις ή προτάσεις εκτός δυτικού κανόνα και σε καλλιτέχνες νεότερους.

***Αγγελιοφόρος της Κυριακής***

**26 Οκτωβρίου 2003**